

Prof. zw. dr hab. Roman Lasocki
Dziedzina - sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka
Adres do korespondencji:
03-138 Warszawa, ul. Strumykowa 4a m 65
tel. kom: +48 512 27 8181
e-mail: romanlasocki@gmail.com

Warszawa, dnia 20 sierpnia 2018 r

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ MGR NATANA DONDAŁSKIEGO

Zleceńodawca recenzji:

Akademia Muzyczna w Gdańsku, Wydział Instrumentalny - zlecenie podjęte na podstawie *Ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. Nr 65, poz. 595 wraz z późniejszymi zmianami).

Dotyczy uchwał Rady Wydziału Instrumentalnego AM w Gdańsku z dnia 19.06.2012 roku:

- ❖ w sprawie wszczęcia, na wniosek Pana **mgr Natana Dondałskiego**, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka;
- ❖ w sprawie wyznaczenia mej osoby recenzentem.

W świetle *Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. nr 65. poz. 595, ze zmianami) Rada Wydziału Instrumentalnego posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej *instrumentalistyka*.

Wyniki głosowania Rady Wydziału Instrumentalnego dot. wszczęcia przewodu

Liczba uprawnionych członków Rady	26 osób
Na posiedzeniu było obecnych uprawnionych	16
Oddano głosów ważnych:	16
Za wszczęciem przewodu doktorskiego,	15
Głosów wstrzymujących się	1
Głosów przeciwnych	0
Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.	

Wyniki głosowania Rady Wydziału Instrumentalnego dot. powołania mej osoby recenzentem

Liczba uprawnionych członków Rady	26 osób
Na posiedzeniu było obecnych uprawnionych	16
Oddano głosów ważnych:	16
Za powołaniem mej osoby recenzentem,	15
Głosów wstrzymujących się	1
Głosów przeciwnych	0
Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.	

Tytuł pracy doktorskiej Pana mgr Natana Dondalskiego brzmi „Problematyka wykonawczo-interpretacyjna oraz język muzyczny Gabriela Fouré na przykładzie Sonata skrzypcowej A-dur op. 13 i zapomnianego Koncertu skrzypcowego d-moll op. 14”. Nadesłana mi ona została przez Przewodniczącą Rady wraz z następującymi dokumentami:

- ❖ wyciąg z protokołu Rady Wydziału Instrumentalnego w dniu 19.06.2012 roku,
- ❖ uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego,
- ❖ uchwały o wyznaczeniu promotora i recenzentów pracy doktorskiej Kandydata,
- ❖ protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań,
- ❖ lista obecności członków Rady Wydziału Instrumentalnego z w/w posiedzenia,
- ❖ lista członków Rady Wydziału w dyscyplinie artystycznej - *instrumentalistyka* zaliczanych do minimum kadrowego w dniu wszczęcia przewodu i wyznaczenia promotora oraz recenzentów.

Podstawowe dane o Kandydacie

Pan mgr Natan DONDALSAKI urodził się dnia 29 maja 1980 roku w Olsztynie. W 1999 roku ukończył Liceum Muzyczne im. Zenona Brzewskiego w Warszawie, a w 2004 roku Akademię Muzyczną im. Fryderyka Chopina w Warszawie (obecnie UMFC) w klasie skrzypiec prof. Mirosława Ławrynowicza, otrzymując dyplom z wyróżnieniem. Umiejętności swe doskonalił u wybitnych skrzypków - Grigorija Zhisłiona (Würzburg 2000 rok) oraz Rosa Faina (Düsseldorf 2004 rok). Brał udział w kilku konkursach muzycznych uzyskując wysokie nagrody:

- ❖ I nagroda – w Nadbałtyckim Konkursie Skrzypcowym w Gdańsku (1994);
- ❖ III nagroda – w Międzynarodowym Konkursie Skrzypcowym w Pradze (1994);
- ❖ I nagroda – w Międzynarodowym Konkursie Skrzypcowym im. L.Spohra w Weimarze (1995);
- ❖ II nagroda w Międzynarodowym Konkursie Skrzypcowym im. L.Spohra we Freiburgu (1997);
- ❖ I nagroda w Ogólnopolskim konkursie Muzycznym w Warszawie (1997)

Uczestniczył w wielu mistrzowskich kursach muzycznych na których wykładowcami byli: Wanda Wiłkomirska, Marina Jaszwili, Wolfgang Marschner i inni wybitni pedagodzy.

Koncertował w większości krajów europejskich oraz w Japonii. Brał udział w krajowych i międzynarodowych festiwalach muzycznych. Dokonał nagrań archiwalnych dla Polskiego Radia oraz Telewizji Polskiej, Czeskiej, Mołdawskiej, Niemieckiej i Fińskiej. Otrzymał wiele nagród i wyróżnień za osiągnięcia w promowaniu kultury polskiej oraz kilka stypendiów za promowanie zapomnianej literatury skrzypcowej.

Jest związany pracą jako artysta i pedagog:

- z Filharmonią Warmińsko-Mazurską w Olsztynie – I koncertmistrz,
- z Filharmonią Koszalińską – I koncertmistrz,
- z Zespołem Szkół Muzycznych w Koszalinie – prowadzący klasę skrzypiec.

Ocena pracy

Pracę doktorską Pana mgr Natana Dondalskiego pt. „Problematyka wykonawczo-interpretacyjna oraz język muzyczny Gabriela Fouré na przykładzie Sonaty skrzypcowej A-dur op. 13 i zapomnianego Koncertu skrzypcowego d-moll op.14 stanowi dzieło artystyczne zarejestrowane na płycie CD wraz z jego opisem.

Dzieło artystyczne to utwory Gabriela FOURÉ:

- Sonata na skrzypce i fortepian A-dur op. 13
- Koncert skrzypcowy d-moll op. 14,
- Andante op. 75

Wykonawcy:

Natan Dondalski – skrzypce

Dorota Kuryło – fortepian

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie

Zygmunt Rychert – dyrygent

Dzieła te, choć *Koncert skrzypcowy* nie posiada tradycji wykonawczych, stanowią nie lada wyzwanie dla współczesnych skrzypków. Wielkie wymagania stawia przed nimi zagadnienie budowy formalnej, nienagannej intonacji, umiejętności kształtowania dźwięku i jego barwy, znakomitej techniki prawej i lewej ręki, siły ekspresji oraz pasji i woli twórczej, a także kreatywności i umiejętności budowania dramaturgii muzycznej.

Sonata skrzypcowa A-dur, choć nie uzyskała takiej popularności jak *Sonata* Cezara Franka, jest przecież dziełem uznanym, które w repertuarze swym posiadają najwybitniejsi wioliniści. Interpretacja Natana Dondalskiego spełnia w moim mniemaniu wszelkie wymagania stylu wykonawczego Gabriela Fauré. Kompozytor, zarówno w *Sonacie*, jak i *Koncercie skrzypcowym*, operuje niezwykle długą frazą, do zbudowania której skrzypce dysponować musi dźwiękiem nie tylko pięknym, ale i różnorodnym. Natan Dondalski prezentuje w swym wykonaniu bogatą paletę barw skrzypcowych, zaś zróżnicowaną i skomplikowaną dramaturgię dzieła w sposób umiejętny podkreśla nie tylko kompetentnie realizowaną dynamiką, lecz także bogactwem różnych typów wibracji. W sposób właściwy dobiera tempa poszczególnych części tak, by odpowiednio podkreślić różnice ich charakterów. Dysponujący nienaganną techniką gry i perfekcyjną intonacją artysta, w moim przekonaniu, wpisuje się na listę bardzo dobrych kreatorów arcydzieła Faurégo.

Koncert skrzypcowy d-moll, dzieło szerszej publiczności nie znane, w moim przekonaniu zasługuje na popularyzację i w pełni podpisuję się pod wyrażonymi w pracy przekonaniem autora, iż to fascynujące dzieło powinno przyczynić się do zainteresowania wykonawców i publiczności skrzypcową twórczością kompozytora. Wykonanie to, interpretacja Natana Dondalskiego, pozwala na sformułowanie tezy, że jest on artystą znakomitym i kompetentnym. Typowy dla twórczości Gabriela Fouré rozwój szerokiej frazy, wymaga od wykonawcy ogromnej dojrzałości i doświadczenia w budowaniu architektury dzieła. Doktorant napięcia dawkuje w sposób dojrzały, umiejętnie posługując się ogromną ilością wyrafinowanych środków artystycznego wyrazu, które stosuje w sposób nadzwyczaj świadomy.

Oczywiście dzieła Gabriela Fouré, jak zawsze, gdy do czynienia mamy z twórczością prawdziwie wielką, odczytywane mogą być wielorako. Siła tej muzyki, jej uwodzicielski czar na tym między innymi polega, iż dany fragment w kreacji jednego mistrza przybierze kształt dramatyczny, zaś w interpretacji innego, odnajdziemy obraz epicki.

Natan Dondalski, w moim mniemaniu, artystycznych wyborów w omawianych dziełach dokonuje w sposób trafny, prezentując wykonania w pełni homogeniczne.

Opis dzieła składa się ze wstępu oraz dwóch rozdziałów biograficzno - analityczno - opisowych. Całość dopełnia bibliografia oraz wybrana dyskografia.

Praca ta może służyć współczesnym skrzypkom jako przyczynek do refleksji nad epoką historyczną, w jakiej żył Gabriel Fouré, a także być źródłem inspiracji na temat wielorakich aspektów powstawania i wykonywania dzieła muzycznego.

Doktorant w odpowiedni sposób przeanalizował nie tylko „literę”, ale i „ducha” skrzypcowej twórczości Gabriela Fouré. Szereg uwag dotyczących wybranych aspektów istotnych fragmentów prezentowanych utworów świadczy o właściwej głębi refleksji wykonawczych Kandydata.

Za cenny i ważny zabieg uważam dołączenie do pracy tekstu nutowego **Koncertu skrzypcowego d-moll**, którego materiały należą do wyjątkowo trudno dostępnych.

Choć jestem wielbicielem uroczych miniatur Gabriela Fouré, nie odniosę się do nagranych na załączonej płycie *Andante* tegoż kompozytora, z uwagi na zabawny fakt pominięcia go w tytule pracy.

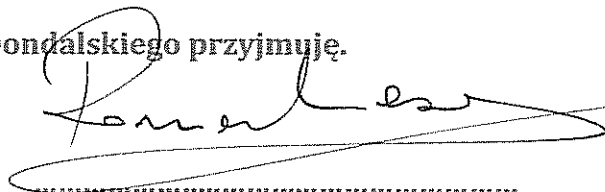
Konkluzja

Zarówno praca, jak i nagranie *Sonaty* oraz *Koncertu skrzypcowego* stanowią oryginalną i udaną próbę stworzenia koncepcji odtwórczej. Koncepcji, dodajmy, których deficyt, wobec narastania ciężaru zjawiska, wydaje się być szczególnie dotkliwy. Magister Natan Dondalski w sposób wzorowy w swej dysertacji rozwiązuje wszelkie problemy wykonawcze dotyczące tych zagadnień.

Praca doktorska mgr Natana Dondalskiego, rozwiązuje zagadnienia zawarte w temacie w sposób całkowicie oryginalny, zaś Doktorant wykazuje się odpowiednią wiedzą i zdolnością do prowadzenia samodzielnej pracy artystyczno-naukowej.

Praca ta spełnia wymagania Ustawy z dnia 14.03.2003 roku, art. 17 ust. 1 i 2, wnosząc twórczy wkład w rozwój dziedziny sztuk muzycznych.

Pracę doktorską pana mgr Natana Dondalskiego przyjmuję.

Prof. zw. dr hab. Roman Lasocki